

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/147/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116206133
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8116206133.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Antónie Kandravej v spore žalobkyne: E. L., X.. XX. XX. XXXX, G. X, XXX XX J., Š. S. R., v konaní právne zastúpená JUDr. Ľubou Berezňaninovou, advokátkou so sídlom Hlavná 45, 080 01 Prešov, proti žalovanému: Ľ. L., X.. XX. XX. XXXX, L. G. X, XXX XX J., Š. S. R., v konaní právne zastúpený JUDr. Petrom Rakom, advokátom so sídlom v Prešove, Masarykova 13, o zaplatenie 981,46 eur s príslušenstvom, o odvolaní strán sporu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 12C/103/2016-152 zo dňa 22. 06. 2017 takto jednohlasne

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku V.

II. Zrušuje rozsudok vo výroku III., IV. a vo výroku VI. a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) v spore strán o zaplatenie pomernej časti platieb za užívanie bytu titulom bezdôvodného obohatenia rozhodol, cit.:

„I. Návrh žalovaného na prerušenie konania z a m i e t a .

II. Konanie v časti o zaplatenie sumy 33,69 eur z a s t a v u j e .

III. Z a m i e t a návrh žalobkyne na zmenu žaloby doručený súdu dňa 24. 4. 2017.

IV. Žalovaný j e p o v i n ý zaplatiť žalobkyni 689,82 eur v lehote do pätnásť dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

VI. Žalovaný m á vo vzťahu k žalobkyni n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 27,5 % trov konania“.

2. Súd prvej inštancie čiastočne vyhovel návrhu žalobkyne, ktorým sa domáhala zaplatenia platieb za užívanie bytu od žalovaného ako svojho bývalého manžela, k bytu, ktorý bol v ich bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, a to za obdobie od februára 2015 do decembra 2016. Súd prvej inštancie mal za skutkovo preukázané, že strany sporu sú bezpodielovými spoluvlastníkmi bytu, pričom ich manželstvo bolo v roku XXXX rozvedené a na vyporiadaní BSM sa do času rozhodnutia súdu prvej inštancie nedohodli. Súd prvej inštancie ustálil priznanú sumu takto, cit.

„Podľa predpisu k predmetnému bytu účinného od 1. 2. 2015, predstavovala rezerva na údržbu a opravy bytového fondu sumu 51,93 eur, elektrická energia pre spoločné priestory 2,93 eur, príspevok na správu 7,21 eur, prevádzka meracej a regulačnej techniky 1,06 eur, poistenie domu 0,93 eur, odmena pre povereného zástupcu 0,66 eur, výťahy 3,57 eur, poštovné 0,40 eur, spolu 68,96, z čoho polovica predstavuje sumu 34,34 eur. Predmetný výmer bol platný za obdobie február, marec, apríl - 2015 a suma za tieto 3 mesiace ktorou sa mal podieľať žalovaný predstavuje (3 x 34,34) sumu 103,03 eur. Od 1. 5. 2015 nadobudol platnosť ďalší výmer, v zmysle ktorého rezerva na údržbu a opravy bytového domu predstavovala sumu 51,93 eur, elektrická energia pre spoločné priestory 2,93 eur, príspevok na správu 7,21 eur, prevádzka meracej a regulačnej techniky 1,06 eur, poistenie domu 0,93 eur, odmena povereného zástupcu 0,66 eur a výťahy 3,57 eur, spolu to predstavuje sumu 68,29 eur, pričom polovica, ktorá pripadá na žalovaného je 34,14 eur. Predmetný výmer bol platným do 30. 6. 2015, čo je mesiac máj a jún, suma, ktorá pripadá na žalovaného, je teda 68,29 eur. Od 1. 7. 2015 bol platný výmer, v zmysle ktorého rezerva na údržbu a opravy bytového domu predstavovala sumu 51,93 eur, elektrická energia pre spoločné priestory 3,95 eur, príspevok na správu 7,21 eur, prevádzka meracej a regulačnej techniky 1,06 eur, poistenie domu 0,93 eur, odmena povereného zástupcu 0,66 eur a výťahy 3,95 eur, čo predstavuje spolu sumu 69,96 eur a polovica predstavuje sumu 34,84 eur (34,84 x 12 mesiacov nakoľko predmetný predpis platil od 1. 7. 2015 až do 1. 7. 2016 =) 418,08 eur. Keďže bezdôvodné obohatenie bolo uplatnené žalobkyňou aj za rok 2016 a od 1. 7. 2016 platil opäť nový predpis (č.l. 114), v ktorom bola rezerva na údržbu a opravu bytového domu 51,93 eur, elektrina pre spoločné priestory 3,19 eur, príspevok na správu 7,21 eur, na prevádzku meracej a regulačnej techniky 1,06 eur, na poistenie domu 0,93 eur, na odmenu povereného zástupcu 0,66 eur, a na výťahy 2,96 eur, spolu uvedené predstavuje sumu 67,93 eur a polovica sumu 33,97 eur (33,97 eur x 6 mesiacov od 1. 7. 2016 do 31. 12. 2016), za 6 mesiacov to je 203,82 eur. Spolu tak žalovaný je povinný podieľať sa na úhradách 793,22 eur.

Žalovaný však namietal, že uhradil za žalobkyňu sumy vo výške 10,95 eur titulom dane z nehnuteľnosti a 57,48 eur poplatkov za komunálny odpad v roku 2015 a v roku 2016 sumu na dani 12,41 eur a na poplatkov za komunálny odpad, spolu 60,28 eur (uhradené bolo v dvoch sumách 40,18 eur a 20,10 eur), spolu to predstavuje sumu 128,17 eur, pričom polovica, ktorá bola žalovaným uhradená za žalobkyňu, predstavuje sumu 64,35 eur a túto sumu súd odpočítal z celkovej sumy 793,22 eur, čo predstavuje potom sumu 728,87 eur.

Z tejto sumy taktiež súd odpočítal sumu 70,05 eur, ktoré žalobkyňa prevzala ako preplatok za rok 2014 (spolu vo výške 140,09 eur), teda 728,87 eur - 70,05 eur = 658,82 eur.

Vzhľadom na to, že súd právne posúdil veci ako bezdôvodné obohatenie, nemohol z tohto titulu zaviazat' žalovaného na platenie polovice nákladov do budúcnosti. Podľa § 217 ods.2 CSP je možné síce uložiť povinnosť k plneniu dávok, ktoré sa stanú splatnými až v budúcnosti, ak ide o opakujúce sa dávky, ale takými dávkami je treba rozumieť také plnenie, ktoré sa pravidelne opakuje, bez toho, aby k tomu museli pristúpi ďalšie skutočnosti požadované hmotným právom. Nebolo preto možné uložiť povinnosť platiť mesačne úhradu za užívanie bytu a služby čiastkami, ktoré sa mali stať splatnými v budúcnosti, a už vôbec nie subjektu, ktorý nie je účastníkom konania (L.), z týchto dôvodov súd ani nepripustil zmenu žaloby“.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil v zmysle ust. § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 454 Občianskeho zákonníka, § 144 Občianskeho zákonníka, § 145 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 148 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 853 ods. 1, § 39 a § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

4. O trovách konania súd rozhodol podľa pomeru úspechu a neúspechu v konaní, ktorý činí 27,5 % v prospech žalovaného.

5. Proti uvedenému rozsudku bolo podané odvolanie zo strany žalovaného, a to proti výroku IV. a VI.. Žalovaný odôvodnil svoje odvolanie skutočnosťou, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, pričom nevzal do úvahy skutočnosť, že byt neužíva, nakoľko ho bol nútený opustiť z dôvodu hádok medzi stranami sporu, ktorý chcel ušetriť ich spoločnú dcéru tak, aby tieto hádky na ňu zle nevlývali. Zároveň poukázal na to, že z dôvodu nedohody so žalobkyňou nebolo možné byt prenajať, čím mu vznikla škoda na ušlom nájomnom a je v rozpore s dobrými mravmi priznať žalobkyňi právo na zaplatenie úhradu nákladov za byt, ktorý neužíva. V prípade, ak spoločnú vec užíva len jeden z bývalých manželov, mal by znášať sám náklady spojené s užívaním a udržiavaním tejto veci, pričom on nie z vlastnej vôle opustil predmetný byt, ale práve pre správanie sa žalobkyne, na čo súd neprihliadol. Zároveň mu bola spôsobená škoda tým, že je nútený platiť si nájomné v novom bývaní. Z týchto dôvodov

je zrejmé, že vzhľadom na správanie sa žalobkyne sa dostal do nevýhodnejšieho postavenia, ktoré je neproporcionálne, preto žiadal zamietnuť návrh a priznať trovy odvolacieho konania.

6. Proti výrokom IV., V. a VI. bolo podané odvolanie v zákonnej lehote aj zo strany žalobkyne. Žalobkyňa nesúhlasila so zamietnutím žaloby v časti zaplatenia dodávky tepla, teplej vody, vodného a stočného a s odôvodnením súdu prvej inštancie, že jedná sa o platby, ktoré sú spojené s reálnym užívaním bytu, ktoré výlučne spotrebúvava žalobkyňa užívajúca predmetný byt spolu s mal. dcérou. V odvolaní uviedla, že vlastníci bytov sú povinní uhrádzať na účet domu v banke plnenia, v ktorých sa zohľadňuje miera využívania spoločných častí domu a spoločných zariadení domu, ako aj osvetlenie, odvoz odpadu, užívanie výťahov, dodávka tepla, teplej vody, dodávka vody a odvádzanie odpadových vôd. Poukázala, že tieto platby sú povinní vlastníci alebo spoluvlastníci bytu platiť aj v prípade, keď byt nie je obývaný, nakoľko pomerná časť za spotrebu tepla a teplej úžitkovej vody, vodného a stočného je vyúčtovaná aj v prípade, že takéto služby sa nevyužívajú. Rovnako platí táto argumentácia aj pri dodávke tepla, kde minimálne 60 % celkovej ceny dodaného tepla tvorí fixná zložka, kde je napríklad započítaná aj dodávka tepla do spoločných priestorov v dome. Taktiež uviedla, že táto argumentácia platí aj pri položke vodného a stočného, kedy tieto platby nie sú platbami za skutočne spotrebovanú vodu v byte, nakoľko pri dodávke vode do bytového domu vzniká rozdiel medzi skutočne spotrebovanou vodou a vodou reálne dodanou a tento rozdiel musí byť zaplatený vlastníckmi bytov. Taktiež nesúhlasila so znížením náhrady za poplatok z omeškania s tým, že tento poplatok spôsobil svojou nečinnosťou žalovaný a ak by bol platil riadne a včas nebola by vznikla zákonná povinnosť platiť tieto penále. Tieto skutočnosti mal súd prvej inštancie brať do úvahy aj bez zvýraznenia tejto skutočnosti zo strany strán sporu, nakoľko platí zásada, že súd právo pozná. Z tohto dôvodu navrhla odvolaciemu súdu zrušiť rozsudok v týchto napadnutých výrokoch, nakoľko odôvodnenie sa javí ako nepresvedčivé a nedostatočné.

7. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne vyjadril tak, že žiadal odvolanie žalobkyne zamietnuť a priznať náhradu trov odvolacieho konania. Poukázal na spoľahlivo zistený skutkový stav, podľa ktorého byt po odchode žalovaného užíva výlučne žalobkyňa, a preto jej argumenty, že tieto platby by boli platené aj v prípade, žeby byt nebol užívaný, nie sú veci relevantné, nakoľko vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že byt užíva výlučne žalobkyňa, čo je diametrálny rozdiel oproti vykonštruovanému stavu neobývaného bytu. Zároveň pri poplatku z omeškania je správne rozhodnutie súdu prvej inštancie, pričom niet dôvodu vyhovieť odvolaniu v tejto časti, nakoľko obe strany sporu neuhradili túto pohľadávku včas, a preto je dôvodné, aby sa na podieľaní týchto zvýšených nákladov podieľali obaja. Jej tvrdenia, resp. skutočnosti, ktoré uviedla v odvolaní sú novotami v odvolacom konaní neprípustnými, nakoľko nemôže prenášať svoje dôkazné bremeno na súd a nakoľko toto dôkazné bremeno neunesla a nakoľko v tejto súvislosti nenavrhol žiadne dôkazy nemôžu byť tieto odvolacie námietky úspešné.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) v zmysle zásad uvedených v § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolania preskúmal rozsudok v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné, no odvolanie žalovaného považoval za dôvodné.

9. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

11. Podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku III., IV. a VI. z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala

jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tomto konaní sa súd prvej inštancie nedostatočne vyporiadal s námietkami vznášanými žalovaným ohľadom právneho posúdenia základu nároku žalobkyne s prihliadnutím na zásadu dobrých mravov. Súd prvej inštancie na jednej strane konštatuje, že odchod žalovaného z bytu je logickým v snahe uchrániť ich dieťa (bod 49 odôvodnenia), no na druhej strane k tomuto záveru absolútne neprihliadol pri určovaní výšky nároku, čím došlo zo strany súdu prvej inštancie k vydaniu nepreskúmateľného rozhodnutia. Preskúmateľnosť rozhodnutia nepochybne je porušením práva strany sporu na spravodlivý proces. Aj z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR či Ústavného súdu SR vyplýva, že súdne rozhodnutie vyžaduje, aby obsahovalo odpoveď na námietky vznášané stranami sporu, pričom práve dostatočné dôvody musia byť uvedené ku skutočnostiam, ktoré sú rozhodujúce pre rozhodnutie. V prípade, ak súd v odôvodnení nereaguje na zásadnú a relevantnú námietku súvisiacu s predmetom súdnej ochrany prednesenú stranou sporu, je potrebné tento nedostatok považovať za prejav arbitrárnosti (svojoľnosti).

12. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

13. Krajský súd v Prešove poukazuje na skutočnosť, že na kategóriu dobrých mravov treba osobitný dôraz klásť pri sporoch, ktorých základ vyplýva zo vzťahov upravených Zákonom o rodine, ako je to v tomto prípade a z toho sa odvíjajúcich záväzkovo právnych vzťahov medzi manželmi alebo bývalými manželmi. Pojem dobré mravy Občiansky zákonník nedefinuje, a to preto, lebo tieto podliehajú spoločenskému vývoju a je tiež ťažké ich vo všetkých špecifikách vystihnúť úplne a presne. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomne rešpektovanie. Ide teda o súhrn všeobecne uznávaných etických a kultúrnych pravidiel, pričom činnosť alebo konanie, ktorá je v rozpore s uvedenými pravidlami je taká ktorú možno označiť za činnosť proti dobrým mravom. V danom prípade je špecifická situácia aj v tom, že v byte zaplattenia náhrad, za užívanie ktorého sa domáha žalobkyňa, býva tiež maloletá dcéra strán sporu. Nepochybne maloleté dieťa aj keď priamo nie je účastníkom toho to záväzkového právneho vzťahu je tým subjektom na najlepší záujem ktorého súd musí prihliadnúť pri hodnotení špecifik tejto situácie. Ak bolo v konaní preukázané, ako konštatoval aj súd prvej inštancie, že žalobca opustil spoločnú domácnosť v záujme zabezpečenia najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa a teda toho aby nebolo vychovávané v byte, kde by bolo svedkom konfliktných situácií medzi rodičmi je nutné priznať takémuto konaniu žalovaného právnu ochranu aj vo vzťahu k uplatneným nárokom zo strany žalobkyne. V prípade ak by dôvod odchodu žalovaného zo spoločnej domácnosti nebol motivovaný dosiahnutím najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa bolo by možné prihliadnúť na všeobecné zásady o tom, akým spôsobom sa má vlastník podieľať na nákladoch spojených s užívaním bytu. Pokiaľ však dôjde k situácii, aká bola zistená v tomto konaní, je táto skutočnosť podľa názoru súdu rozhodujúca z pohľadu § 3 Občianskeho zákonníka pre spravodlivé posúdenie vzťahov medzi stranami sporu. Za takéhoto stavu sa javí spravodlivým, aby žalobkyňa ktorá sama užíva predmetný byt spolu s maloletou dcérou strán sporu niesla náklady spojené s užívaním bytu. Žalovaný nemôže byť zaťažený týmito nákladmi práve v súvislosti s jeho postojom ktorým uprednostnil záujmy maloletého dieťaťa a opustil spoločnú domácnosť. Z týchto dôvodov preto považoval odvolací súd odvolacie námietky žalobkyne za nedôvodné a považoval za správne potvrdiť napadnutý rozsudok vo výroku V. v zmysle § 387 ods. 1 CSP.

14. Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne prejednať nárok na zaplattenie sumy 689,82 eur, na ktorú bol zaviazaný žalovaný s prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti a následne rozhodnúť aj o náhrade trov konania.

15. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).